

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Zpráva o semináři pro sourozence autistických dětí, APLA SČ, o.s.

Příloha č. 2: Průvodní dopis rodičům dětí s PAS

Příloha č. 3: Dotazník pro rodiče nejen dětí s PAS

Příloha č. 4: Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

Příloha č. 5: Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce - Evidenční list

Příloha č. 1: Zpráva o semináři pro sourozence autistických dětí, APLA SČ, o.s.

PhDr. Jana Doubravová - psychologické poradenství a diagnostika

Zpráva o semináři pro sourozence autistických dětí

Místo: Speciální školy, Pod Parkem, Ústí nad Labem

Termín: 10. 4. 2012

Organizátor: APLA Severní Čechy

Lektor: PhDr. Jana Doubravová

Semináře se zúčastnily tři děti, chlapci ve věku 10, 12 a 13 let.

Základní koncepcí bylo střídání poznávacích a prožitkových technik s uvolňujícími pohybovými hrami, zařazovanými v tematické souvislosti.

Aktivity byly zaměřené dvěma směry: porozumění sobě a porozumění postiženému sourozenci. Děti mapovaly problémy, ale i výhody soužití s autistickým sourozencem, co kvůli nim musí a co díky jim umí. Druhým směrem bylo akceptování a vědomé dotváření vlastních cílů, potřeb a zájmů.

Důraz byl kladen na metaforickou transformaci rodinných vztahů a pozic jednotlivců v rámci rodinného systému.

Celé setkání ústilo v posílení pozitivní konotace současných těžkostí vzhledem k budoucím ziskům.

V Ústí nad Labem, dne 11. 4. 2012

PhDr. Jana Doubravová

**PhDr. Jana Doubravová
psychologické poradenství
a diagnostika
IČO 65659210**

PhDr. Jana Doubravová - psychologické poradenství a diagnostika

Zpráva o semináři pro sourozence autistických dětí

Místo: Mateřské centrum Mozaika, Lovosice

Termín: 5. 10. 2011

Organizátor: APLA Severní Čechy

Lektor: PhDr. Jana Doubravová

Semináře se zúčastnily dvě děti, chlapci ve věku 10 a 12 let.

Východím bodem byla projekce rodinných vztahů s využitím symbolů a metafor blízkých dětskému věku. Pozornost jsme věnovali vnímání pozice postiženého dítěte v rodině a vztahu mezi sourozenci. Následná diferenciacce, deskripce a vyjádření doprovodných pocitů pomohly k odreagování latentního napětí. Další techniky byly zaměřené na percepci rodičovských rolí, důvěry a saturace potřeb. Od tématu rodina jsme zamířili k tématu kamarádství v souvislosti se vzrůstajícím významem kamarádů v životě starších dětí. Prozkoumali jsme důležitost širšího sociálního zázemí právě pro členy rodiny s postiženým dítětem a kritéria kvalitního kamarádského vztahu. Závěrečná část byla věnována posílení sebevědomí dětí uvědoměním si vlastních schopností a úspěchů.

Zhodnocení:

Pro dítě je snazší přijmout autistického sourozence, je-li tento slabší a neagresivní. Potom má zdravé dítě tendenci ztotožnit se s rodiči v ochranném a pečujícím postoji k postiženému dítěti a lépe tak snáší případné nevýhody. Je-li autistické dítě silnější a agresivnější, osvědčuje se zajistit zdravému sourozenci nadstandardní dostatek soukromí a pozornosti dospělých členů rodiny. Vhodné je také najít nějakou formu zvýhodnění zdravého dítěte. Obě děti byly připraveny bránit své sourozence před posměchem a neporozuměním. Obě projevíly obavu, zda se jednou budou umět o své bratry postarat.

V Ústí nad Labem, dne 7. 10. 2011

PhDr. Jana Doubravová
PhDr. Jana Doubravová
psychologické poradenství
a diagnostika
IČO 65659210

Příloha č. 2: Průvodní dopis rodičům dětí s PAS

Vážení rodiče,

jsem studentkou třetího ročníku Speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Dovoluji si Vás tímto požádat o spolupráci při sběru dat pro tvorbu mé bakalářské práce s názvem *Sourozenecké vztahy v rodině vychovávající dítě s poruchou autistického spektra*. Ráda bych podpořila teoretickou část práce konkrétními poznatky a kazuistikami. Kromě dat sesbíraných z dotazníků vytvořených pro potřeby bakalářské práce týkajících se základních otázek, které si mohou takové rodiny klást, bych chtěla práci doplnit i několika kazuistikami. Právě Vás prosím o pomoc s touto kazuistikou.

Díky Vaší spolupráci vznikne jedna z biografií, která bude, samozřejmě s Vaším souhlasem, součástí mé bakalářské práce. Biografie by měla obsahovat:

Velice stručně

- Informace o rodinném prostředí (vzdělání, zaměstnání (ano či ne) a věk rodičů, počet a věk sourozenců, další rodinní příslušníci, kteří pomáhají s výchovou dítěte),
- Přehled o získání diagnózy (věk dítěte, aktuální počet a věk sourozenců), výrazně pozitivní nebo negativní zkušenost spojená se získáním diagnózy dítěte...),
- Spolupráci s institucemi, odborníky, zdravotnickými a školskými zařízeními, občanskými sdruženími,

Podrobněji

- Vaše argumenty pro/proti zda je vhodné, aby dítě s poruchou autistického spektra (obecně s postižením) mělo sourozence,
- Vývoj vztahu mezi Vašimi dětmi, pochopení situace, ovlivňování se mezi sebou, rozbroje, soudržnost...
- Zda porucha autistického spektra ovlivňuje sourozenecký vztah Vašich dětí...

Jako inspiraci zasílám i dotazník, který Vám může sloužit jako osnova toho, jaká témata je možné postihnout při popisování vztahu Vašich dětí.

Cílem není napsat román, ale vystihnout pro Vás podstatné situace týkající se sourozeneckého vztahu Vašich dětí. Pokud jsou Vaše děti ve věku, kdy jsou schopné a ochotné se samy vyjádřit ke vztahu se svými sourozenci, je to ta nejlepší zpětná vazba, jaké se mi může dostat. Prosím nechte tedy vyjádřit i je.

Výsledné zpracování Vašeho příspěvku Vám pošlu a zveřejním jen s Vaším souhlasem. Pokud si přejete zůstat zcela anonymní, použiji ve Vašem příspěvku jiná jména, věk je ale důležité zachovat pro reálnost situace. Od spolupráce můžete kdykoliv bez udání důvodu odstoupit.

Velmi si vážím Vašeho času a spolupráce.

S pozdravem

Linda Rathousová

**DOTAZNÍK PRO RODIČE NEJEN DĚTÍ S PORUCHOU
AUTISTICKÉHO SPEKTRA**

Vhodné odpovědi zakroužkujte, případně doplňte další vhodné

Jste: Matka   Otec

Zaměstnání: ANO   NE

1) Celkový počet dětí v rodině:

2) Dítě s PAS je:

nejmladší   prostřední   nejstarší

3) Sdílí sourozenci společně dětský pokoj?

ANO   NE

4) Navštěvují sourozenci společně nějaký zájmový kroužek?

ANO   NE   NĚKDY

5) Sdílí sourozenci nějaký společný zájem, díky kterému mohou trávit volný čas spolu?

ANO   NE

6) Snažíte se připravit náplň volného času tak, aby se mohly zúčastnit všechny děti?

ANO   NE   NĚKDY

7) Pokud hlídají děti např. prarodiče, berou si společně všechny sourozence?

ANO   NE   NĚKDY

8) Mluvíte se sourozencem o výjimečnosti Vašeho dítěte s PAS?

ANO   NE   JEŠTĚ NE (příliš malý)

- 9) Vnímá sourozenec dítě s PAS v rodině jako určitou překážku např. při výběru náplně volného času či při plánování rodinné dovolené?
ANO NE NĚKDY
- 10) Mluví sourozenec o tom, že se mu kamarádi posmívají kvůli sourozenci s PAS?
ANO NE NĚKDY
- 11) Hlídá nebo vyzvedává ze školy někdy sourozenec dítě s PAS?
ANO NE NENÍ MOŽNÉ (vzhledem k věku)
- 12) Žárlí sourozenec a stěžuje si, že více Vašeho času a péče věnujete dítěti s PAS?
ANO NE NĚKDY
- 13) Imituje sourozenec chování dítěte s PAS, aby si vyžádal Vaši pozornost?
ANO NE NĚKDY
- 14) Odmítá si sourozenec hrát a trávit čas s dítětem s PAS?
ANO NE NĚKDY
- 15) Snaží se sourozenec sám od sebe zapojit do péče o dítě s PAS?
ANO NE NĚKDY
- 16) Dává sourozenec najevo lítost vůči dítěti s PAS (ve smyslu, že dítě s PAS neprochází klasickým dětstvím jako on)?
ANO NE NĚKDY
- 17) Cítí sourozenec křivdu, že musí v domácnosti pomáhat i za svého sourozence s PAS?
ANO NE NĚKDY
- 18) Máte vy osobně pocit, že je vztah mezi Vašimi dětmi ovlivněn autismem a tudíž jiný než běžný sourozenecký vztah?
ANO NE MINIMÁLNĚ

Příloha č. 4: Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

**Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1**

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

Závěrečná práce:

Druh práce	
Název práce	
Autor práce	

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 černobíle byla stanovena na 5 Kč.

V Praze dne .....

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

_____
podpis žadatele

Příloha č. 5: Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce -
Evidenční list

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce
Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				